

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum sint diuersæ religiones, an vna tantum? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Utrum sit tantum una religio?

900

AD primum sic proceditur. Videtur, quod non sit nisi una tantum religio. In eo enim quod totaliter & perfecte habetur, diuersitas esse non potest: propter quod non potest esse nisi vnum primum summum bonum, vt in * primo habitum est. Sed sicut ¶ Gregor. dicit super Ezechielem, Cùm quis omne quod habet, omne quod viuit, omne quod sapit, omnipotenti Deo vouerit, holocaustum est; sine quo religio esse non dicitur. Ergo videtur, quod religiones non sint multæ, sed vna tantum.

inf. a. 6. 107.

q. 6. a. 2.

3. & 4.

¶ ho 20.

inter me.

¶ si.

q. 186. a.

6 & 7.

q. 184. a.

5. & 7.

Refertur

dis. 97. c.

24. legi-

m^o à me.

¶ Ex Hie

ro. in ep.

ad Euag-

rium, a

me. illius

incipit,

Legimus

in Esai.

10. 2.

¶ in decr.

l. 3. ti. 36.

¶ est, de

religiosis

domibus,

c. 9.

q. prac. a.

2. & 96.

186. a. 7.

¶ 2 Præterea, Ea quæ in essentialibus conueniunt, non diuersificantur nisi per accidens. Sed sine tribus votis essentialibus religionis non est aliqua religio, vt * supra habitum est. Ergo videtur, quod ipsæ religiones specie non diuersificentur, sed solum per accidens.

¶ 3 Præterea Status perfectionis conuenit & religionis & Episcopis, vt ¶ supra habitum est. Sed episcopatus non diuersificatur specie, sed est vnus vbicum que fuerit. Vnde ¶ Hierony. dicit ad Euagrium, Vbi- cumque fuerit Episcopus, siue Romæ, siue Eugubij, siue Constantino poli, siue Rhegij, eiusdem meriti, eiusdem est & sacerdotij. Ergo pari ratione vna sola est religio.

¶ 4 Præterea, Ab Ecclesia tollendum est omne id quod confusionem inducere potest. Sed ex diuersitate religionum videtur quædam confusio posse induci in populo Christiano, vt quædam decretalis ¶ dicit. Ergo videtur, quod non debeant esse diuersæ religiones.

S E D contra est, quod in Psal. 44. scribitur ad orna- tum reginæ pertinere, ¶ sit circumamicta varietate.

R E S P O N D E O dicendum, quod sicut ex * su- prædictis patet, status religionis est quoddam exerci- tium, quo aliquis exercetur ad perfectionem charita- tis. Sunt autem diuersa charitatis opera, quibus homo vacare potest: sunt etiam diuersi modi exercitiorum.

Y y 2 Et

Et ideo religiones distingui possunt dupliciter. Vno modo, secundum diuersitatem eorum, ad quæ ordinantur: sicut si vna religio ordinetur ad peregrinos hospitio suscipiendos, & alia ad visitandos, vel redimendos captiuos. Alio modo, potest esse diuersitas religionum secundum diuersitatem exercitiorum: puta, quod in vna religione castigatur corpus per abstinentias ciborum, in alia per exercitium operum manualium, vel per nuditatem, aut per aliquid aliud huiusmodi. Sed quia finis est potissimum in vnoquoque, maior est religionum diuersitas, quæ attenditur secundum diuersos fines, ad quos religiones ordinantur, quam quæ attenditur secundum diuersa exercitia.

Ad primum ergo dicendum, quod hoc est commune in omni religione, quod aliquis totaliter se debet præbere ad seruiendum Deo. Vnde ex hac parte non est diuersitas inter religiones, vt scilicet in vna religione aliquis retineat aliquid sui, & in alia aliud. Est autem diuersitas secundum diuersa, in quibus homo Deo seruire potest, & secundum quod ad hoc homo se potest diuersimode disponere.

Ad secundum dicendum, quod tria essentialia voti religionis pertinent ad exercitium religionis, sicut quedam principalia ad quæ omnia alia reducuntur, vt supra dictum est*. Ad obseruandum autem vnumquodque eorum, diuersimode aliquis se disponere potest: puta ad votum continentie seruandum se disponit aliquis per loci solitudinem, per abstinentiam, per mutuam societatem, & per multa alia huiusmodi. Et secundum hoc patet quod communitas essentialium votorum compatitur diuersitatem religionis, in propter diuersas dispositiones, tum etiam propter diuersos fines, vt ex supra dictis patet*.

ibid.

Ad tertium dicendum, quod in his quæ ad perfectionem pertinent, Episcopus se habet per modum agentis, religiosi autem per modum patientis, vt supra dictum est*. Agens autem etiam in naturalibus

9. 186. a.
7. ad 2.

qu. 184.
ar. 7.

libus quanto est superius, tanto est magis vnus: ea verò quæ patiuntur, sunt diuersa. Vnde rationabiliter est vnus episcopalis status, religiones verò diuersæ.

Ad quartum dicendum, quod confusio opponitur distinctioni & ordini. Sic ergo ex multitudine religionum induceretur confusio, si ad idem & eodem modo diuersæ religiones essent absque vtilitate & necessitate. Vnde vt hoc non fiat, salubriter institutum est, ne noua religio nisi auctoritate summi Pontificis instituitur.

ARTIC. II.

Vtrum aliqua religio institui debeat ad opera vitæ actiua?

*† in decretis in arg. 4. * non nisi summi Pontificis auctoritate institui debet. aliter facta.*

*901 opus. 19. c. 1. prim. qu. 184. ar. 5. c. 6. p. 1. a. med. illius. in decretis lib. 1. tit. 37. c. 2. in fin. Hier ad Paulinū, parū ante med in epist. Bonus homo. to. 1. * in decretis lib. 3. tit. 35. c. 5.*

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod nulla religio institui debeat ad opera vitæ actiua. Omnis enim religio pertinet ad perfectionis statum, vt ex supra dictis patet. Sed perfectio religiosi status consistit in cōtemplatione diuinorum. Dicit enim Dionysius sexto capitulo † Ecclesiasticæ hierarchiæ, quod nominantur ex Dei puro seruitio, & famulatu, & indiuisibili & singulari vita vniente eos indiuisibilem sanctis conuolutionibus, id est cōtemplationibus, ad Deiformem vnitatem & amabilem Deo perfectionem. Ergo videtur quod nulla religio institui possit ad opera vitæ actiua.

¶ 2 Præterea, idem iudicium videtur esse de monachis & canonicis regularibus, vt habetur extra, de postulando, Ex parte. & de statu monachorum, Quod Dei timorem, Dicitur enim, quod a sanctorum monachorū consortio nō putantur se iuncti. Et eadem ratio videtur esse de omnibus alijs religiosis. Sed monachorum religio est instituta ad vitam contemplatiuam. Vnde Hieronymus † dicit ad Paulinum, Si cupis esse quod diceris, monachus, id est solus, quid facis in vrbibus? Et idem habetur extra, de renuntiatione, Nisi cum pridem. Et de regularibus, Licet quibusdam. Ergo videtur, quod omnis religio ordinatur

Y y 3 netur